

**XXI. državno Natjecanje iz hrvatskoga jezika
27. – 29. travnja 2016.**

drugi (II.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenkasti broj i riječ)

broj bodova:

100

Upute natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pažljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na bijelu i žutu omotnicu te na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati plavom kemijskom olovkom na za to predviđena mjesta.
7. U testu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u test i pravo na pisanu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Državno povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Državnoga povjerenstva)

2. _____
(član Državnoga povjerenstva)

3. _____
(član Državnoga povjerenstva)

1. Prepiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga slova, dijelove rečenica ispod crte otisnute velikim tiskanim slovima.

Prije 125 godina u _____ ,
DIZDARA KULI U VRGORCU, U IMOTSKOJ KRAJINI

rodio se veliki (Augus)tin Ujević. Proputovao je _____
STARI KONTINENT ZADRŽAVŠI SE

_____. Čudesna, iracionalna veza s
U GRADU SVJETLOSTI, FRANCUSKOJ PRIJESTOLNICI

Matošem dovela ga je do _____ .
BAUDELAIREOVE POEZIJE I BODLEROVSKOGA STILA

U Tinovu rodnom kraju, uz _____
CRVENO I MODRO JEZERO, KATEDRALU

_____, održan je stručni skup _____
VELIKE GOSPE U PROLOŠCU NA VRLJICI *LEGENDE*

_____.
IMOTSKOGA KRŠA U ORGANIZACIJI AGENCIJE ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE

5	
---	--

2. U sljedećim primjerima obilježi zanaglasne dužine.

a) najbolji

b) čitajući

c) rekavši

3	
---	--

8	
---	--

3. Obilježi naglaske i zanaglasnu dužinu podcrtanim riječima.

Gorak je vijenac pelina,
mračan je kalež otrova,
ja vapim žarki ilinštak.

(Tin Ujević, *Svakidašnja jedikovka*)

4	
---	--

**4. Odgovore napiši na pripadajuće crte.
Odredi sintaktičku službu podcrtanim riječima.**

A njen je zvuk
sladak sluhu
kao čehulja grožđa
usnicama.

(Tin Ujević, *Dažd*)

njen _____ sluhu _____
kao čehulja _____ grožđa _____

4	
---	--

5. U sljedećim rečenicama napiši *i*je ili *je* na pripadajuće crte u riječima.

Jednoličnim propov _____ dnim tonom propov _____ dnik dugo propov _____ da željno
očekivanu propov _____ d.

4	
---	--

12	
----	--

6. U sljedeći tekst upiši preostala tri zareza prema pravilima o pisanju zareza.

Zbilo se to u malome mjestu pored mora 14. veljače 2016. Sve je, međutim, pokvarilo loše vrijeme. Uostalom to nije ni bitno. Rekao je da će doći, no ona mu nije vjerovala. Pojavio se iznenada noseći u ruci crven cvijet. Moja djevojka, pomislio je, to je najbolja djevojka na svijetu. Bio je zaljubljen pa joj je pohrlio u zagrljaj.

3	
---	--

7. U sljedećim rečenicama napiši č ili ć na pripadajuće crte u riječima.

Djevoj___i___in pas š___u___urio se u kutu gr___e___i se od straha, o___ekuju___i
glasan vatromet.

4	
---	--

8. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

U kojem je paru riječi prisutno samo odsječno (segmentno) razlikovno sredstvo?

- a) san – dan
- b) rod – pod
- c) kob – rob
- d) noć – moć

1	
---	--

8	
---	--

9. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koja je rečenica pravopisno točna?

- a) Predavanje će se održati u ponedjeljak 21. ožujka 2016. godine.
- b) Dobio je poklon-bon na nagradnoj igri.
- c) Bolje je raditi, nego ljenčariti.
- d) Teče i teče, teče jedan slap; /Što u njem znači moja mala kap?

1	
---	--

10. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

U kojoj je riječi provedena fonološki uvjetovana alternacija?

- a) grmlje
- b) hrvaština
- c) srednjoškolka
- d) Črnomerec

1	
---	--

11. Odredi padež podcrtanim riječima u tekstu tako da iznad njih navedeš uobičajenu kraticu (N, G, D, A, V, L, I).

Savjest nas vodi na svim našim putovima, za traženje istine i za nalaženje zablude. Ona je kao dobri anđeo koji nam pruža melem i vodi nas u ovim tminama... Savjest traži savjest.

(Tin Ujević, iz zapisa *Ispit savjesti*)

5	
---	--

7	
---	--

12. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Odredi glagolski oblik i njegove gramatičke kategorije (lice/osobu, broj i rod) podcrtanim riječima u tekstu.

Mnogi od nas, koji se, napisavši dosta stihova, ne usuđujemo kazati da smo pjesnici, došao je dotle da uvidi što sve može biti trošno i traljavo u piscu, ako nije za ruku vođen iz vilinskog carstva... Mnogi je od nas, pjevajući, imao osjećaj kao da sam sebi prereza nehotice prste, jer je rekao nešto drugo, više ili manje nego je htio reći...

(Tin Ujević, prema eseju *Oroz pred Endimionom*)

napisavši _____ biti _____
došao je _____ pjevajući _____
uvidi _____ prereza _____

6	
---	--

13. Napiši na prazne crte glagolski oblik naveden u zagradi ispod crte.

- a) Ivan često _____ svoj pogled u daljinu.
(uprijeti, prezent)
- b) Ja onda konačno _____ na njihovu ponudu.
(pristati, prezent)
- c) _____ da ne znam o čemu je riječ.
(glumiti, imperfekt, 1. lice jednine)
- d) Bio je dobro _____ u tu sredinu.
(ugnijezditi, glagolski pridjev trpni)

4	
---	--

10	
----	--

14. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Preoblikuj rečenice iz aktivnoga u pasivni oblik.

a) Njihova lica bijaše ozarila sreća. _____

b) Nisu me pitali u školi. _____

c) On će se izgubiti u vrtlogu vremena. _____

3	
---	--

15. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Odredi je li u navedenim rečenicama riječ o apsolutnoj ili relativnoj uporabi prošloga, sadašnjega ili budućega vremena (npr. apsolutna sadašnjost).

a) Zemlja se okreće oko Sunca. _____

b) Još će mnogo vode proteći Savom. _____

c) Bijasmo proučili zadano. _____

3	
---	--

16. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Rastavi zadane riječi na morfeme.

a) bezosjećajnost _____

b) ružičast _____

c) vdogrijač _____

3	
---	--

9	
---	--

17. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Odredi vrstu podcrtanim riječima u rečenicama.

a) Mi ćemo svakako učiniti sve potrebno.

b) Došao je uочи predstave.

c) Da, to je bilo tako.

d) Halo, čuješ li me?

4	
---	--

18. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Odredi vrstu podcrtanim priložima.

a) Veoma je odan svojem poslu.

b) Ne poznajemo ih, ali svejedno ćemo im pomoći.

c) Tek je stigao, a već mu je jako dosadno.

3	
---	--

19. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Preoblikuj rečenicu tako da naglašeni oblik zamjenice zamijeniš nenaglašenim (enklitičkim).

a) Hodala je svečano uz njega. _____

b) Njezinu je sliku stalno imao uz sebe. _____

c) Pred tebe stavljaju teške zadatke. _____

3	
---	--

20. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Odredi u svakoj rečenici izraz koji je u funkciji neodređene zamjenice.

a) Neka priča tko ga volja, ja mu ne vjerujem. _____

b) Nikad me neće prevariti makar kolik lažac bio. _____

2	
---	--

12	
----	--

21. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Izdvoji iz teksta četiri imeničke zamjenice.

Netko je pokucao na njezina vrata. Pogledala se u svoje ogledalo i drhtala od straha. Čega se bojala? Bio je to njihov susjed Tonko. On je dobar i susretljiv čovjek, stoga neće vjerovati nekakvim pričama.

_____, _____, _____, _____

4	
---	--

22. Napiši na prazne crte pravilan oblik imenice navedene u zagradi.

a) S krova kuće spustio se čvrstim _____ .
(uže)

b) Svakoga dana radi od _____ .
(podne)

c) Stanovali su u središtu _____ .
(Vrbovec)

3	
---	--

23. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Odredi rod i broj podcrtanim imenicama.

a) Njegova su usta često ostajala nijema. _____

b) Vrata njihove kuće bila su otvorena svima. _____

c) Čvrsto se držao za ljestve dok je silazio s krova. _____

3	
---	--

10	
----	--

**24. Odgovore napiši na pripadajuće crte.
Odredi vokativ jednine zadanim imenicama.**

a) predak _____

b) kobac _____

c) dužd _____

3	
---	--

**25. Odgovore napiši na pripadajuće crte.
Odredi nominativ množine zadanim imenicama.**

a) brijest _____

b) trijem _____

c) slijed _____

3	
---	--

**26. Odgovore napiši na pripadajuće crte.
Izdvoji iz teksta tri odnosna pridjeva.**

Gradski su oci odlučili izgraditi novi dječji vrtić i opremiti ga najsuvremenijom opremom na radost budućim naraštajima. Okoliš vrtića krasit će raznobojno cvijeće i stabla visokoga drveća.

Odnosni pridjevi: _____, _____, _____

3	
---	--

9	
---	--

27. Napiši na prazne crte pravilan oblik pridjeva navedenoga u zagradi.

a) Procvao je _____ jasen.
(crn)

b) Tražio je ženu _____ pogleda.
(blag)

c) On je bio tako _____ srca.
(tvrd)

3	
---	--

28. Napiši na prazne crte pravilan oblik broja navedenoga u zagradi.

a) Ulazi se na _____ vrata.
(pet)

b) Ručak se sastojao od _____ svinjskih nožica.
(troje)

c) _____ dječice igra se u vrtu.
(Četiri)

3	
---	--

29. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Preoblikuj sljedeće rečenice poštujući norme standardnoga jezika.

a) Ova tvoja knjiga je zaista zanimljiva.

b) Možete li vaše prijatelje obavijestiti o početku ispita?

c) Tkogod kasnio, pustite ga neka uđe.

3	
---	--

9	
---	--

30. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koji jezikoslovac u 16. stoljeću predlaže reformu grafijskoga sustava?

- a) Šime Budinić
- b) Faust Vrančić
- c) Bartol Kašić
- d) Pavao Ritter Vitezović

1	
---	--

31. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Tko je autor trojezičnoga rječnika iz 1728. godine?

- a) Jakov Mikalja
- b) Ivan Belostenec
- c) Ardelio Della Bella
- d) Juraj Habdelić

1	
---	--

32. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koji književnik piše čakavskim narječjem?

- a) Ivan Gundulić
- b) Mavro Vetranović
- c) Petar Hektorović
- d) Marin Držić

1	
---	--

3	
---	--

33. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koji se čakavski jezikoslovac u svojem najpoznatijem/najvažnijem djelu više koristi štokavskim nego čakavskim narječjem?

- a) Pavao Ritter Vitezović
- b) Bartol Kašić
- c) Ardelio Della Bella
- d) Ivan Belostenec

1	
---	--

34. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koje je morfološko obilježje imenica u kajkavskome narječju?

- a) imenice ženskoga roda na *-a* u D i L jednine završavaju na *-e*
- b) I množine ženskoga rada završava na *-ama*
- c) I množine muškoga i srednjega roda završava na *-i*
- d) L množine završava na *-h*

1	
---	--

35. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koje je morfološko obilježje glagola u čakavskome narječju?

- a) u 3. licu (osobi) prezenta glagoli završavaju na *-ju*
- b) imperativ 3. lica (osobe) tvori se česticom *naj*
- c) infinitiv glagola gubi krajnje *-i*
- d) tvorba futura pomoću *bum*, *buš...* i glagolskog pridjeva radnog

1	
---	--

3	
---	--